

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancați nu se
primesc. — Manuscrisuri nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppel;
Nachfolger; Anon. Oppel; J.
Demeter. în Budapesta: J. V.
Goldberger, Ekstein. Bernat. în
București: Agence Havas. Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECĂ 51)

„Gazeta“ iese în săptămână di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu duse în osă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 279.—Anul LVIII.

Brașov, Duminecă, 17 (29) Decembrie

1895.

Un cuvânt cetitorilor noștri.

Brașov, 16 Noembrie v.

Peste puține zile se implinesc doi-spre-zece ani, de când „Gazeta Transilvaniei“, care intră acum în anul al 59-lea al existenței sale, a început să apară în toate zilele, și vor fi șapte ani, de când gazeta de Duminecă iese cu cuprins îndoit, politic-literar, întocmită fiind pentru trebuințele poporului țeran.

În timpul acesta de doi-spre-zece ani multe s'au întâmplat în viața noastră națională, multe au trecut peste capetele noastre. Neamul nostru a avut să îndure grele lovirii și prigoniri, de cari n'am fost feriți nici unii.

Dér ori și câte am trebuit să suferim ori cât de grea și aprăpe desperată ni s'a părut de multe-ori lupta, noi nu ni-am dat înderēt niciodată, n'am șovăit nici o clipită. Chiar și în cele mai grele împrejurări, când sta față cu ura neîmpăcată a dușmanului, și de altă parte cu patimele rele și cu rătăcirile celor din sinul nostru, „Gazeta Transilvaniei“ a știut să țină sus stindardul nostru național, curat și nepătat, cum ni l'au lăsat moștenire vrednicii noștri înaintași.

Nici-odată, de când luptăm pentru limbă și naționalitate pe pământul acesta străvechiu, n'a fost poporul nostru românesc, n'a fost onoarea lui națională mai mult cercată ca în anii din urmă; nici-odată nu s'au ridicat mai multe ispite și nu s'au pus mai multe curse pentru a sdruncina încrederea și a slăbi legătura de frăție între noi.

Dér în mijlocul tuturor ispitelor și a patimelor personale deslănțuite organul nostru a stat nemișcat și a rămas neclintit în apărarea conștiinței noastre și a marilor interese ale românismului.

Multe ceasuri amare ni-au căsunat aceste trământări în lupte,

mai amare decât ar pute fi chiar pânea celui condamnat la ocne. Mare de tot a trebuit să fiă adeseori abnegarea noastră, când trebuia să ne impunem atâtea rezervă, chiar cu privire la unele revoltătoare fapte săvârșite în paguba solidarității și a moralului nostru național, trebuia să ni-o impunem pentru-că în fața noastră se afla — dușmanul comun.

Am știut să ne stăpânim și atunci, când acesta trebuia să-o facem chiar cu sacrificarea intereselor foicei noastre, ni-am ținut ca bărbați adeverați, și astăzi avem simțul, că „Gazeta Transilvaniei“, e mai tare și mai neclintită ca ori și când, ca și o stâncă, de care s'a frânt totă furia valurilor sbiciuite de vijeliile mării turbate.

Simțul acesta de proprie țăriă și demnitate însă nu ne dă și liniștirea, că în viitor nu vom mai avea să facem aceleași experiențe triste, ori chiar încă mult mai triste.

Răul, ce s'a ivit în mijlocul nostru, și pe care l'am combătut, pe cât cu puțință ni-a fost, în mod cinstit și desinteresat, nu numai că nu este încă stérpit, dér pe alocurea s'a incubat și a prins rădăcini mai afunde, decât ne am temut vre-odată.

Prin urmare, pe lângă năvala ce-o dă asupra-ne dușmanul limbei și al naționalității noastre, avem să stăm față încă și în viitor cu cei ce turbură pacea și legăturile sfinte frățesci în tabăra noastră, cu cei ce se fac într'o măsură mai mare ori mai mică, într'un chip său într'altul unelta străinilor, codă la toporul dușmanilor românismului.

Mult a luptat în timp de mai bine de-o jumătate de veac această gazetă românescă pentru binele neamului, pentru drepturile și libertățile opiniei românesce. Și cu toate acestea simte că abia a intrat în luptă, că încă de aici încolo se ivesce

pentru ea cea mai mare și mai gravă datoriă.

Este datoria de a veghia, ca în mijlocul nesfârșitelor încercări și prigoniri, să nu slăbescă credința și cinstea națională a Românului.

Campania Memorandului s'a încheiat de mult și ce a aduse ea după sine vedem și simțim cu toții de ajuns.

Décă în urma ei s'au îndoit prigonirile și décă, cu totă grațierea condamnaților în procesul cel mare dela Clușiu, nu s'a schimbat nimic în starea asupra a poporului nostru, acesta n'are să ne îngrijescă așa de mult și nu pôte de loc să ne descurageze, Din contră, voinde să ajungem la ținta noastră, trebuie să fim pregătiți la prigoniri încă și mai mari, încă și mai înverșunate.

Ceea ce însă trebuie să ne imple de îngrijire pentru viitor sunt neînțelegerile, este disordinea și neîncrederea, ce s'au lățit în șirurile luptătorilor noștri sub influința așa numitei politice a Memorandului.

Ceea ce trebuie să ne neliniștescă adenc este amortela, ce a cuprins întregul nostru partid național, de când cu ordinațiunile volnice ale ministrului Hieronymi, îndreptate în contra organizației și a existenței lui.

A cerceta conștiințele cauzele acestor rele și neajunsuri și a stărui pentru vindecarea și delăturarea lor, a fost și este una din problemele de căpetenie ale țării noastre, căci numai astfel vom pute spera vre-odată la o schimbare favorabilă în viitor.

Dér nu este numai umbră, ci este și lumină în viața noastră necăjită, care ne face să deosebim umbra cu atât mai bine.

Și această lumină o revarsă în calea stăruințelor noastre curatul și nestrucatul simț național și iubirea de jertfă pentru binele neamului, ce se

manifestă atât de puternic pretutindenți în sinul poporului român.

Simțul național și iubirea de jertfă formeză columna cea tare și neresturnabilă, ce susține întreaga clădire a vieții noastre naționale. La acest simț și la această iubire de jertfă a cetitorilor noștri apelăm și noi, când venim a-le cere sprijinul, de care avem lipsă, ca să ducem în împlinire greua problemă, ce-o avem aici, în creerii Carpaților, ca țiar național independent.

O lecțiune celor slugarnici.

Din comuna Bogiu, în comitatul Solnoc-Dobéca, li-se împărtășesc foilor unguresci vestea despre o nouă „bravură patriotică“, săvârșită de slujbașii unguresci în contra Românilor.

De astă-dată însă nu mai e vorba de școle, nici de învățători, nici de alte așezăminte de cultură națională ale noastre, pe cari ne-am dedat a-le vedea dălcă încălcate și batjocurite de slujbașii unguresci, ci vorba e acum de-o simplă petrecere cu dans, la care s'au întrunit Unguri și Români, ca să se petreacă și să se ospeteze împreună „ca frați“.

Scim, că din partea Maghiarilor s'a dîs de multe-ori, că cea mai nemerită cale pentru de-a câștiga inima și încrederea popoarelor nemaghiare ar fi calea socială, ca adevă Ungurii să caute toate ocaziunile pentru de-a se viri prin societățile noastre și a se arăta prietenoși față de noi, întîmpinându-ne pretutindenți cu vorbe frumoșe și lingășitoare. Mai ales fostul ministru Hieronymi își făcuse chiar un program din această apucătură viclénă, la care voia cu tot prețul să dedea pe Ungurii săi.

Ei bine, să vedem dér, cum știu Ungurii să „câștige“ inima Românilor pe cale socială și în ce mod știu ei să arate față de noi dragoste,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Răsunarea lui Traian Șoimul.

(Poveste culsă din Munții Bănatului Timișan).
De Petre Broșteanu.

Era pe la an. 1843. Pe atunci trăia la Văleni, un sat la pôlele munților bănațeni, un codrean, cu numele Traian Șoimul, un bărbat cam de 26 ani, crescut ca brații munților, isteț și ager, cât și-se ridica inima în sin, când priveai la densusul.

Dér nici nu era mirare, că era așa de mândru și voios, căci avea pe lângă sine o puiculiță de muerică, Măriora, care par'că a făcut-o Dumnezeu anume pentru un bărbat, cum era Traianul nostru. Cam de o statură mijlocie, gingașă ca o floare, cu o fire plăcută și sprintenă la față, cu părul ei crețului și laiu, sci, când o vedeai îți venea să tai calul pe lângă ea.

Se înțelege de sine, că toți bărbații mai chitioși din sat pismuiau pe Traian pentru nevasta lui frumusecă. Dér lui nici că-i păsa, se scia iubit de Măriora lui, de alte lucruri el n'avea nici o grijă. Pe urmă

sciind toți, că cu Traian nu se pôte face glumă, căci el era atât de voinic încât o luă cu trei dintre ei la bătaie, se lăsară de el și de Măriora lui și-i deteră pace, afară de pândarul pădurilor de acolo, cu numele Solomon Baltă, care pôte își închipuia, că el, ca mai marele lui Traian, dór nu va întâmpina atâtea piedeci. El nu încetă de-a umbla și de-a urmări pe Măriora cu vorbe dulci și frumoșe, dér toate înzadar.

Pândarul nostru, vedând, că cu buna nu pôte să-și ajungă scopul, se puse mai pe urmă pe amenințări; începă a necăji pe sâracul Traian, încât acesta nu mai avea nici pace, nici odihnă. Mai la urmă, sci cum sună dîsa Românului: „Olul merge la fântână până se sparge!“ Așa și aici lucrurile merșeră o vreme cum merșeră, la urmă însă se infundară.

După multe pirituri Traian ajunse la urmă să fiă judecat la pedepsă trupescă, după cum era obiceiul pe atunci de-a îndrepta toate cu bățul. Stăpânii noștri feudali dinainte de 1848, față cu cari trebuia să-și iai pâlăria de pe cap de câte-ori treceai pe lângă locuința lor, credeau, că nu

mai cu bătaia poți îndrepta pe „prostul de Român“, cum ne numiau ei.

Așa o păți sâracul Traian! Înzadar se jure, că e nevinovat, că nu e alta în joc, decât pisma pândarului; înzadar s'a sculat satul întreg pe partea lui, stând bun pentru el și mărturisind, că nu este om mai cinstit și de omenie în sat ca Traian; înzadar toate acestea, ei îl osândiră, cum dîsei, la pedepsă trupescă.

Apoi ce vrăi? Pe atunci âmbra bastonul între Români, cum âmbă bănița în vremea secerișului... Nimeni nu era scutit și cruțat de pedepsă trupescă, nu se ținea sémă nici de vîrstă, nici de sece, toate se guvernau cu bastonul: cătana și negustorul, junele și bătrânul încăruntit, fete și neveste: toți erau supuși acestei pedepse rușinătoare. Astăzi s'au mai înblândit năraurile „Domnilor“, căci totuși nu mai bat așa pe stradă, și décă o mai fac, o fac pe ascuns. Pe vremea d'atunci însă se esecutau bătăile afară în fața lumii. Traian fî osândit. S'a dat ordin să i se aplice pedepsă; însă a osândi era mai ușor, decât a pedepsi. Traian era un fecior puternic și plin de curaj, încât nu era cu puțință

a-l duce pe bancă cu una două. Se începă o luptă între el și între plăiași, cari din răspuțerți se munciau să învingă pe Traian.

Dér Traian se scutură de-odată de plăiași ca de nisce căței și îndreptându-se către judecători, le dîse:

— „Eu nu mă voi supune la rușine de voiă bună; mai bine mort, decât cu rușine în spate. Décă însă sôrtea vitregă totuși mi-ar fi așa, ca să fiu pedepsit atât de greu, pe lângă totă nevinovăția mea, numai din pricina și după piriturile unui nemernic și mișel, atunci să sciți, că nedreptatea acesta strigătoare la ceriu, mi-oitî răsbuna-o după cum știu eu.“

— „Ah, tu blăstematule, vrăi încă să ne și ameninți! Așteptă că-ți arătăm noi ție!... Apucați-l încă odată, zăvođilor!“

Se repeđiră plăiașii 6 la număr și umiliră pe Traian. . .

Traian își primi pedepsă, a fost apoi liberat, păși să se școle de pe bancă și să plece la ale sale; înainte de-a pleca mai aruncă o privire lungă-lungă asupra judecătorilor săi, par'că ar fi voit să-și întipărescă bine fețele și figura lor pentru a-i

fiă măcar și numai o dragoste făcătoare. Casul petrecut zilele acestea la Bogiu ne dă în privința acesta un exemplu strălucit. Lucrul, după cum aflăm din foile ungurești, s'a petrecut adecă ast-fel:

Înainte cu câte-va zile se dase în acea comună o petrecere, la care luară parte și Români și Unguri. Românii voriră să danseze cu astă ocaziune și obiceiul nostru joc național „Călușerul“, spre care scop câți-va tineri îmbrăcară costume naționale. Ungurii considerară acest lucru ca o „demonstrație“, ba solgăbirul, care încă era de față, provocă pe Români să nu „demonstreze“ și declară, că el nu pôte lăsa să se jöce „Călușerul“. Veți bine, Românii n'au putut să se supună acestei provocări negliöbe și trecură peste ea la ordinea zilei. Dér ce se veți? Când tinerii călușeri se prezentară în sală, la un semn dat de solgăbiru, *gendarmii cu baionetele pe pușcă intrară în sala de joc, pe tinerii români îmbrăcați în costume naționale îi luară între baionete și-i scöseră afară din sală.*

Acesta este pe scurt faptul, după cum îl găsim descis în foile ungurești. Nu ni-se spune anume, decă petrecerea a fost arangiată de Români, ori de Unguri, ori pôte că ea a fost arangiată și de unii și de alții, având un caracter mixt. Ori cum ar fi fost însă, întâmplarea dela Bogiu ar puté servi ca o bună lecțiune pentru toți acei Români, cari n'au învățat încă a cunoșce, ce însemnă pentru noi în timpul de ađi amestecul în societatea contrariilor.

Ori cât de viclenă ar fi politica acelor dintre Maghiari, cari cred, că calea cea mai potrivită pentru de-a ne înșela și ademeni ar fi calea socială, ea de-ocamdată nu va puté duce la nici un scop, căci — după cum dovedesce și casul dela Bogiu, — ura și răutatea față de Români este ađi mult mai înrădăcinată în inimele contrariilor noștri naționali, decât să și-o mai pötă fățări, fiă și numai pentru anumite ocaziuni.

Dér decă asa stă tréba, decă în atingerile noastre cu compatrioții maghiari și maghiaroni întâlnim la fiăcare pas dușmani, spioni, denunțianți, cari caută să-și câștige pâne intrând în grația celor de sus prin batjocurirea și pângărirea noastră: întrebăm, cum se mai pot găsi Români, cari să doréscă societatea Maghiarilor și a maghiaronilor? Ce lipsă au avut Românii dela Bogiu, ca să invite pe Maghiari la petrecerea lor? Ori, —

de cum-va acea petrecere a fost arangiată de Maghiari, ceea ce mai cu greu credem, — ce-au avut Românii să caute la ea? Nu sciau ei öre, că locul de petrecere al Românului nu pôte fi între contrarii neadormiți ai națiunii noastre?

Slăbiciunea unor slugarnici din mijlocul nostru, cari tóte ocaziunile le întrebunțéză pentru a face plăcerea și a se linguși cutărui și cutărui slujbaș unguresc, ni-au adus multe lovituri. Românii ar trebui să pună la regulă pe ast-fel de nemernici, căci ei introduc pe spioni în societățile românesce și deschid ast-fel calea, ce duce la rușine și scandal.

Revista politică.

Disolvarea camerei deputaților.

Diarul din Budapesta „Magyarország“, cu tóte că e combătut din partea organelor guvernului, afirmă cu tótă pozitivitatea, că *disolvarea camerei ungare pôte fi privită deja ca fapt împlinit, și că nouele alegeri se vor face deja în luna Februarie 1896*. Numitul diar țice, că pe Banffy îl silește la acesta înșă și partida guvernamentală, care voesce, ca înainte de începerea sərbărilor milenare să fiă isprăvite alegerile de deputați. „Magyarország“ spune, că e informat din isvorul cel mai sigur, că termenele diferite deja sunt ficsate cu cea mai mare precisiune, și rapórturile fișpanilor sunt sosite deja în ministerul de interne. Desideriu Perczel să fi provocat înainte cu câte-va zile comitetele electorale centrale, ca acestea numai decât să astérnă *conspicetele alegătorilor pentru a. 1896*

Evenimentele în Turcia. Armenii revoluționari, în număr de aproape 12.000, au ținut ocupat orașul *Zeitun* până mai zilele trecute, când armata turcescă, cum anunță „*Oficiul Reuter*“ și „*Agencia Stefani*“, după o blocadă de aproape două săptămâni *au cucerit orașul Zeitun*, și prin acesta este nimicit cuibul de frunte al agitațiunilor armenesce. Organele oficiale turcesce anunță, că prin provincii au încetat cu totul masacrele, și în cele mai multe părți se procedează la pacificări. Diarul engles „*Times*“ anunță, că *Lunia trecută s'au distribuit prin Constantinopol nisce țidule, în cari se afirma, că în una din zilele viitoare va fi detronat Sultanul*. În urma acesta s'a lățit așa o mare panică prin Stambul, încât mai ales juvelierii și au ținut prăvăliile închise aproape tótă săptămâna.

Adresa Camerei române.

Proiectul de adresă al Camerei la discursul tronului a fost cetit în ședința de Marți de d. raportor M. Pherekyde. El este de următorul cuprins:

Sire,

Prima datoriă a Adunării deputaților, alésă în urma apelului ce Majestatea-Vöstră a adresat țerei, este de-a aduce Regelui expresiunea respectului, a iubirei și a devotamentului națiunii.

În oriza deschisă prin demisiunea cabinetului precedent, Majestatea-Vöstră, voind să feréscă țera de frământări dăunătoare și zadarnice, a chemat la guvern partidul național liberal, încredințându-i, în primul rând, misiunea de-a asigura liniștea și libertatea în alegeri. Suntem fericiți să arătăm Majestatei-Vöstre simțimintele de adéncă mulțumire ale țerei întregi, că s'a garantat tuturor liberul exercițiu al dreptului de vot, dreptul cel mai de căpetenie al cetățenului. Reprezentanți liberi aleși ai țerei, ne strîngem în jurul Troaului cu dorul de-a consacra forțele vii ce le găsim în mandatul nostru la studiul nevoilor și la asigurarea intereselor națiunii.

Am auzit cu mândria constatarea făcută de Majestatea-Vöstră, că silințele neîntrerupte ale națiunii își dau ródole lor, și că regatul român, cu tóte greutatele de invins, se bucură în ochii lumii de încrederea și de considerațiunea tuturor.

Péstrarea relațiunilor de bună prietenie cu tóte statele este viu dorită de națiunea întregă; ea primesce cu bucurie afirmarea Majestatei-Vöstre, că solitudinea marilor puteri pentru menținerea păcii îi asigură putința de a-și urma dezvoltarea în liniște.

Sire,

Îmbunătățirea treptată a organizării noastre judecătorești este așteptată de Țară. Vom studia revizuirea anunțată a judecătorilor de pace și vom începe cu plăcere lucrarea noastră prin o reformă care interesează, în primul rând, partea cea mai numărösă a populațiunii.

Mai cu semnă în privința administrațiunii sunt multe progrese de realizat: ne vom ocupa cu o deosebită atențiune de legile anunțate pentru a satisface cerințele de descentralizare ale Constituțiunii, și a garanta în mod eficace administrațiunea județelor și a comunelor.

Dificultățile cari au avut o înruiere defavorabilă asupra celor două din urmă bugete, vor face obiectul unei aménunțite și scrupuloase cercetări. Vom căuta să restringem cheltuelile Statului sporite peste măsură, și vom da concursul nostru guvernului Majestatei-Vöstre pentru a restabili, prin evaluări exacte a veniturilor și economii înțelepte în cheltueli, echilibrarea completă și reală a bugetului Statului.

Reducerea și transformarea dăre: căi-

lor de comunicațiune și desființarea taxei de patru lei, prevédută de legea clerului mirean, sunt îmbunătățiri imperios reclamate de echitate, și vor fi primite cu recunoscința de Țara întregă.

Învățământul public este obiectul unei solitudinii speciale a noastră: suntem fericiți, că vom putea, chiar în sesiunea actuală, începe lucrarea privitoare la instrucțiune cu modificarea legii învățământului primar.

Cu privire la interesele populațiunii rurale, am salutat cu bucurie anunțarea legii, care va ușura modalitatea plății datorită pentru cumpărarea a loturi mici de pământ.

Darea în circulațiune a podului peste Dunăre a încoronat opera începută acum un-spre-dece ani. Înființarea unui port sigur și îndestulător la Constanța va da utilitatea ei practică acestei însemnate lucrări, asigurând țerei, conform concepțiunii inițiale, marile folöse ale navigațiunii maritime.

Vom da sprijinul nostru pentru complectarea rețelei căilor noastre de comunicațiune și nu vom lipsi de-a studia de aproape tóte măsurile de luat, pentru ca ele, dând satisfacere cerintelor industriei și comerțului, să devia un factor puternic al prosperității generale.

Țara a făcut tot-déuna bucuros tóte sacrificiile care i s'au cerut pentru apărarea ei. Majestatea-Vöstră pôte fi sigură de solitudinea cu care vom da concursul nostru guvernului pentru tóte propunerile menite a complecta armamentul său a întâri și îmbunătăți situațiunea armatei.

Sire,

Suntem animați de-o vie dorință de-a da soluțiunea cea mai bună tuturor cestiunilor aduse în studiul nostru, geloși de-a îndeplini în consecință datoria ce-o avem oătră Țară, și ne vom consacra tótă munca la studiul nevoilor ei, având, ca și Majestatea-Vöstră, o singură preocupare: înflorirea scumpei noastre Români.

Să trăiți, Sire!

Să trăiască M. S. Regina!

Să trăiescă Augusta Familie Regală!

Raportor, M. Pherekyde.

Noul șematism militar.

Zilele trecute a apărut noul șematism militar pentru armată și marină pe anul 1896.

În acel șematism se țice în introducere, că sunt aproape 30 de ani de când monarchia austro-ungară se bucură de pace. Luptele din Bosnia și Hertegovina dela 1878, și răscótele dela 1869 și 1882, ce e drept, au întrerupt pe câte-va luni această perioadă de pace, dér în viața politică a unei mari puteri europene, între-

cunoșce și de altă-dată, și apoi plecă d'aci...

*

A plecat, dér acasă nu a ajuns, nici pe Mărióra de-atuncia nimeni nu a mai vădút'o. Unde s'a fi dus? Nimeni nu scia, nimeni nu a putut să spună... S'a perdut, fără de-a lăsa vre-o urmă după sine! A perit!...

Precum tóte în lume sunt trecătoare, așa și întâmplarea acesta începú mereu a-se perde din pomenirea țilnică, și a trece în rândul poveștilor, încât după câte-va luni nimeni nu mai amintia de ea. A fost uitat Traian cu tot, cu Mărióra lui și cu pedépsa suferită...

Intr'una din zilele de vară, cam cătră séră, vine la pândarul Solomon un codrean și-i spune, că colo sus pe muntele Sisman, nu departe de „moșandra cu crucea“ ar fi vădút un vânător străin, necunoscut, tocmai în momentul, când a împușcat o căpřióră.

Solomon îndată se puse în mișcare,

plecând spre locul arătat, „ca să pună mâna pe vânătorul străin“, cu omul, care-i făcuse arătarea; mai luă încă un codrean cu sine, și așa plecară toți trei spre munte. Locul numit la „moșandra cu crucea“ era cam departe dela Valeni. Nici că ajunseră la pótele munților, când se și făcú nópte. Nu genă însă acesta pe gonitori, căci acuși răsaré luna, țiceau ei, și apoi codrenii erau dedați a călători și nóptea spre acele locuri. Ei cunoșceau tóte potecile și locurile primejdiöse. Se suiră sus, și tot mai în sus. Cufundați în gânduri ei mergeau în deplină tăcere. În cât credeai, că ar călători nisce năluți, și silindu-se să ajungă la vârful muntelui...

Înainte de a ajunge la moșandra cu crucea, ei trebuiau să trecă printr'o strămtóre cam lungă între stânci, pe unde abia un om putea să străbată fără pericol. Eșind apoi din strămtóre, se vedea îndată, într'o depărtare de vre'o 60 pași, pe o luncă mică; moșandra numită, având o cruce de lemn la vârful.

Omenii merseră în tăcere. Solomon

Baltă înainte, codreanul după densusul, érá în urma acestuia venia pîrîtorul; nóptea era lină și fôrte plăcută; nimic nu se auđia; ca într'o tăcere adéncă părea pădurea amorțită. Încălțați cu opinci, nu auđiau unul pasul celui-lalt. Spunend pîrîtorul că locul unde a aflat pe străinul vânător era la vre-o 300 de pași dincolo dn moșandrá, apoi sciind mai departe, că acuși au să trecă lunca moșandrii, ei mergeau în deplină liniște, trecură strămtórea, și — Solomon va fi făcut póte vre-o 10 pași pe lunca adăncită într'o lucrare fericită, — când de-odată aude o voce venind de-a dreptul dela crucea moșandrii, care-i strigă:

— „Stăi, căne de om, ce ești, și nu te mișca... Traian Șoimul îți dá respuns să-ți faci de trei-ori cruce, ca să te împaci cu Dumneșeu, pentru păcatele tale!... Grăbesce!... un!... doi... și!... bum! — Se descărcă o pușcătură, par'că ar fi fost eșită din stîlpul crucii, ale cărei bubuituri răsunară în tăcerea nopții până în părțile depărtate ale munților uriași!...

Solomon aruncă mâinile prin aer, par'că

ar fi voit să se prindă de ceva; se plecă însă și căđú la moment, de alungul.

Tótă întâmplarea se sevréși atât de repede și pe ne-așteptate, încât codrenul, care păși în urma lui Solomon, abia când l' veđú căđend la pământ își veni în fire, și-i sări întru ajutor, dér amețit, cum era, nu scia, ce să facă. Se întórse după al treilea tovarăș, ca să-l chieime, dér acesta era dispărut, par'că l'a înghițit pământul...

Privind apoi spre moșandra, de unde venise pușcătura, veđú o umbră omenescă apropiindu-se de pădure și perdendu-se și ea într'ansa...

*

Sosi anul 1848. De întâmplarea la moșandra cu crucea mai că nu se mai pomenea. Românii, gemând sub jugul apăsător al domnilor de pământ, și sețoși de libertare, se sculară cu toții contra celor nemiloși. În Transilvania începură luptele sângeröse, cari mereu se lățiau și spre părțile banatice. Românimea întregă dela țără puse mâna pe arme și se formă în legiöne bine organizate.

prinderi militare și incidente de natura acésta apasă puțin în cumpénă.

Ce se ține de decorațiuni, dintre cei decorați în a. 1870 pentru luptele din Sudul Dalmației mai trăesc numai 18 decorați cu *Crucea militară pentru merite*, și 12 dintre aceștia sunt în pensiuine. De când a murit arh-ducele *Albrecht* nu mai există nici o persoană militară, care să aibă *crucea mare a ordinului Maria-Teresia*. Apoi de prezent trăesc un singur comandor al acestui ordin, adică F. Z. M. br. *Francisc Kuhn*, care tot-odată este și cancelarul bogatului și distinsului ordin *Maria Teresia*. Dintre 14 cavaleri tot ai acestui ordin mai servesc în activitate numai patru, adică: *Appel, Fejervary, Sterneck și Berchtolsheim*.

Numărul medaliilor de aur pentru vitejiă de prezent este în armată și în marină de 80, al medaliilor mari de argint pentru vitejiă, de 380, și al medaliilor mici de argint pentru vitejiă, de 535.

Ca o schimbare importantă în ordinea rangului din armată este poziția F. Z. M.-lui br. *Beck*; acesta adică ca „șef al statului major pentru întreaga armată” și ca organ al comanda pre-înaltă, urmază în rang imediat după „comanda pre-înaltă a Majestății Sale”.

Mai departe, s'a făcut încă o inovațiune, adică toți ofițerii superiori și ofițerii din statul major au o listă comună de rang, și astfel înaintările se vor face de acum înainte în toate brânșele militare într-o formă și după aceeași normă.

SCIRILE ȚILEI.

— 16 (28) Decembrie.

O ordinațiune a ministrului de culte.

D-l Wlassics a dat în țilele acestea o ordinațiune, în care se dispune, ca învățătorii dela școlile populare, cari voesc să fi aplicai și în posturi secundare, pentru de ași face vr'un câștig lateral, înainte de toate au de-a cere permisiunea și aprobarea comisiunii administratōre comitatense. Permisțiunea li-se pōte da respectivilor învățători, numai în acel cas, decât inspectorul școlar atestază, că sunt zeloși, își implinesc conștiința și că împrejurările locale permit o astfel de ocupațiune. Recurse contra hotăririlor comisiunilor administrative sunt de a-se înainta ministrului de culte și instrucțiune publică.

— o —

Camera advocațională din Clușiu face cunoscut, că ridică suspendarea dela praxa advocațională impusă la timpul său advocaților români *Juliu Coroianu și Dr. Teodor Mihaly*, osândiți în procesul Memoraneului.

— o —

Un iubitor de omeni. În săptămâna acésta a răposat în Bucuresci majorul *Traian Cioran*, Bucurescian desevărsit. Majorul *Cioran* era una din cele mai simpatice figuri din cercurile capitalei române; despărțindu-se de acésta viață pe care a iu-

bit-o atât de mult, a ouetat la cei desmoșteniți de sōrte, lăsându-le totă averea sa. Prin testamentul său olograf lasă: Casele sale din calea Victoriei comunei Bucuresci, ca din venit să se înzestreze fetele orfane și să se ajute tinerii meseriași începători; un legat de 10,000 lei ministrului de războiu, pentru spitalul militar; un alt legat de 6000 lei Societății „Ajutorul” a clerului mirean din capitală. Faptele vorbesc mai presus de orice laudă. Fiă-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

— o —

Emigranți din Galiția. Din Viena se anunță, că alaltăieri au sosit acolo 362 țărani din Galiția, cari provăduți cu bani, dăr fără pașapoarte, voesc să emigreze. Peste tot în timpul din urmă au început din nou a emigra foarte mulți țărani din diferite provincii ale monarhiei, cu toate că li-se fac toate piedecile posibile, pentru de ai abate dela acésta.

— o —

Mōrtea unui renumit nihilist rus. Din Londra se scrie, că un tren local a strivit pe emigranțul și nihilistul *Sergius Stepniac*. Nefericitul om după scurte chinuri muri. *Stepniac*, care se trage din o familiă fruntașă rusescă, în tinerete a servit ca sublocotenent în armata din Rusia. Mai târziu a umblat totă țera și a lătit pretutindenea ideea revoluțiunii, și din cauza acésta a fost arestat în an. 1878. Tot în acel an, a fugit din arest și pe stradă a pușcat pe generalul *Medinzov*. *Stepniac* a fugit într-o sană afară la țera. Cât-va timp locuise prin Elveția și Italia și mai târziu s'a mutat la Londra. Aci ținea prelegeri publice, eda broșuri politice și scria romane. După aceea împreună cu prințul *Krapotkin* și cu *Felix Volhovszky* au redactat foia periodică: „*Free Russia*” în limba euglesă și germană, din care multe mii de exemplare s'au distribuit prin Rusia. Înainte cu câțiva ani scrisese cartea: „*Rusia subterană*”, care a făcut mare senzațiă în întreaga Europă. Nefericitul om a fost spirital conducător al emigranților ruși din Londra.

— o —

Căilindarul Plugarului pe an. 1896, redactat de d-l *I. Georgescu*, se pōte căpeta dela Tipografia „*A. Mureșianu*” din Brașov cu prețul de 25 cr., (trimis cu posta 30 cr.) Dela 10 exemplare comandate de-odată, unul se dă rabat. E unul dintre cele mai bogate și mai efține căilindare românesci, cupunând material bogat atât economic, cât și literar, foarte variat și instructiv și de petrecere. E întocmit anume pentru trebuințele plugarilor, cari în acest căilindar găsesc o călăuză credincioasă pentru toate trebuințele lor.

Conventicul în Brașov. Țilele acestea s'au văduț prin orașul nostru câți-va oșpeți mai rari, între ei și însurăței, în frunte cu d-nii *V. Mangra, Bogdan-Duică și Russu-Șirianul*, cunoscuții met-ori „acreditați” pe firmamentul politice românesci.

Lumea se aștepta la lucruri mari, se șopteau multe pe ici pe colo, dăr nimeni n'a fost în stare să pōtrundă în tainele acestui conventicul, care, se țice, s'a ținut sub președința protopopului *Maier* din Săliște și sub secretariatul lui *Bogdan-Duică*. Unde? — nu se scie, căci cei veniți în Brașov s'au ferit a veni în atingere cu societatea română de aici.

În privința lucrurilor „mari”, ce le-au plănuit ni-au venit la urechi următoarele versiuni: Unii țic, că totă alergarea în orașul nostru s'a făcut, pentru ca dnii *Bogdan-Duică și Russu-Șirianu* să-și dumerescă amicii asupra misiunilor lor la *Peking-Londra-Paris-Bruxella*, apoi la contele *Zichy* în Budapesta și mai ales asupra întrevorbirilor repetite ale d-lor cu d-l *Jeszenszky*, ce promiteau, că le vor destăinui „celor competenți”.

A doua versiune spune, că întâlnirea s'a întâmplat numai în hatirul d-lui *G. Bogdan-Duică*, care credea, că pentru insultele verbale în restaurantul *Ardeanu* și bătăile de baston în redacția „*Tribunei*”, ce le-a primit dela d-l *Augustini*, să capete absolută dela un preot de mir, d-l *Dr. Maier*, și unul din cinul călugăresc, *V. Mangra*.

A treia versiune o vedem răspândită de foile unguresci, cari ne spun o istorie despre secestrarea „*Tribunei*” din partea d-lui *Dr. Rațiu* pentru o pretențiă de 9000 fl. asupra d-lui *T. Liviu-Albini*, proprietarul nominal al foiei. Să fi fost vorba aici de „detronarea” lui *Rațiu* din cauza acésta. Acum „*Tribuna*” de ați reduce acésta afacere pendentă la tribunalul din Sibiu numai la o „afacere curată de drept privat”, fără „nici o însemnătate națională”.

Ce-o fi adevăr și ce nu din toate acestea vom vedé, decât vom trăi.

SCIRI ULTIME.

Bucuresci 27 Decembrie. D. Em. *Culoglu* prefectul poliției capitalei Bucuresci, d-l *Năcescu*, directorul poliției și toți inspectorii polițienesci din capitală și-au dat ați dimisiile. Motivul demisiunilor, se țice, că ar fi un conflict cu ministrul de interne d-l *Fleba*.

Petersburg, 27 Decembrie. În ședința festivă a reuniunii de binefacere slave, contele *Nicolau Ignatieff* țină un discurs politic de importanță. În acest discurs *Ignatieff* enunță, că Rușii, decât s'ar pute tracta asupra acestei cestiuni, s'ar exprima cu inimă dureroasă asupra stării, în care se află rudeniile lor din Ungaria și Galiția.

Căpitanul privi la statura plăcută a caporalului, la fața lui seriosă melancolică și apoi întrebă mai departe:

Din România.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

Bucuresci. 15 Decembrie.

Cetitorii *Gazetei* vor găsi în cele ce voi scrie ați și în numerile viitoare, expresiunea adevărată și neparțială a evenimentelor politice și sociale din capitala României. Este interesul cetitorilor acestui vechi și încercat organ de publicitate, ca în ceea-ce privesce pe frații lor din regat, să afe realitatea celor întâmplate atât pe terenul politic și național cât și relativ la interesanta viață socială și literară a Bucuresciilor.

Acésta imi va fi deci linia de conduită în tot ce voi scrie.

*

De-ocamdată voi aminti ceva numai de viață politică. Literatura, seu mai bine țis mișcarea literară pare a-și continua somnul ei, supărător de altfel pentru generația tineră; ici și colo câte o *Carte de dragoste* — așa se intitulază acum antologiile — și incolo mai nimic. Despre mișcarea pe tărâmul social voi vorbi cu altă ocașiune, după S-tele sərbători.

Viață politică este mai viuă de când cu deschiderea Parlamentului. Mandatorii cei noi ai țerei sunt în deosebi obiectul discuțiunii din presă și chiar din culoarele Parlamentului. Faptul, că deputații și senatorii n'au avut încă nici timpul necesar, ca să se cunoscă între ei, necum să între într'o discuțiă serioasă a vr'unei legi, mă dispensează de a scrie ați mai pe larg despre Corpurile noastre legiuitoare.

De când s'a deschis, Parlamentul se ocupă până acum numai cu alegerea diferitelor comisii. Mai târziu, după ce va începe discuțiă răspunsului la mesagiul Tronului, cred, că voi avé de comunicat multe lucruri importante, nostime și interesante. Și acest moment nu e departe, de ore-ce chiar mâne, Sâmbăta, discuțiă răspunsului la Mesagiul va și începe. Mai ales în ce privesce cestiunea națională mă voi năsi de a fi interpretul fidel al celor spuse în Parlamentul țării. Și, vai, multe, și bune și rele, se pot spune ați în marea cestiune națională!

Numărul oratorilor înscriși la discuțiă mesagiului se urcă la vre-o 20, dintre cari 3 vor vorbi contra, și anume d-l *Alexanaru Marghiloman*, fost ministru de justiță sub conservatori d-l *Ionel Grădișteanu*, inflcăratul naționalist, și *V. Epurescu*, deputatul Giurgiului.

Cu tot numărul neînsemnat de deputați opozanți, discuțiă promite a fi atrăgătoare, mai vartos că tinerii deputați liberali sunt porniți pe calea de a face opozițiă vechilor liberali, ca *Nae Dimancea, Săveanu, Chirișopol* etc.

*

ei răspundeau, că deosebirea nu e tocmai așa de mare, căci nu totă pușcătura nimeresc, până când cōsa taiă nesmintit unde ajunge. Și apoi Românul era dedat din vechime a se lupta la început cu mâinile gole, apoi după învingere se înarma cu armele inamicului.

În tabăra Românilor se mai afla încă o sēmă de cavaleriă, așa numiți *seresani*, cam 200 la număr; toți încălecați pe nisecai de munte, mici, dăr bine făcuți și anume aleși pentru călărit. În pitorescul lor costum, ca haiducii lui *Tudor Vladimirescu*, bine echipați și înarmați, ei formară o trupă deosebită și aveau chiamarea cea mai gingașă și grea: trimiterea și purtarea stafetelor, formau legătura neîntreruptă între diferitele corpuri, recunosceau pozițiunile inamicului, observau mișcările acestuia și raportau despre toate acestea; ei steteau în atingere nemijlocită cu inamicul, tot-deuna espuși la pericolul vieței, și de aceea se și recrutau tot-deuna dintre grănițerii cei mai isteți, viteji și curagioși.

Ajunseră sciri la Slatina, că inami-

cul dela Ruscani dă mereu năvală asupra satelor române dimprejur, jefuind, prădând și lăind spaimă între Românii de pe-acolo. Consiliul militar hotărî în fine, să dea o rōtă spre acest cuib al inamicului, spre a-l respinge.

Cu comanda corpului de expedițiune se însărcină căpitanul de grănițeri *Docan Virgil*, dându-i se 4 companii de grănițeri, vre-o 3000 țărani legionari și 30 de seresani.

În ziua de 10 Octomvre 1848, când ajunsese corpul de expedițiune în apropiere de o ȳra de orașul *Ruscani*, stătură pe loc și se statori planul de atac. Comandantul căpitan avēnd trebuință de unele informațiuni mai de-aprōpe despre situațiunea locală a orașului, făcū întrebarea, decât se află cine-va, care ar cunōce mai d'aprōpe orașul numit.

Un corporal ese din rēndul seresanilor și salutând milităresce, răspunde:

— Să trăesci, domnule căpitan! Eu cred, că-ți pot servi cu informațiunile cerute.

Căpitanul privi la statura plăcută a caporalului, la fața lui seriosă melancolică și apoi întrebă mai departe:

— Cum te numesci, dragul meu. și de unde cunoscî tu Ruscanii mai d'aprōpe?

— Numele meu e *Traian Șoimul*, ȳrașul *Ruscani* îl cunosc de pe timpul, când am petrecut mai mulți ani în acel oraș, înainte de-a intra în corpul seresanilor.

— Bine, decât e așa, atunci tu rămăi lângă mine ca ordonanță și eu aștept să-ți faci datorința ca un soldat brav și Român patriot!

— Să trăesci, D-le căpitan! Voi face toate după conștiința mea, dăr ași avé o rugare.

— Spune, ce voesci!

— Te rog, d-le căpitan, ca ajungēnd înaintea orașului și începēnd lupta, să mă lași a mă însoți cu tirailorii și a mă lupta cu dușmanul cum sciu eu. De mult am așteptat și tot aștept momentul de astăci, și dēu! n'ar fi nici o nefericire mai mare

Un lucru pe care îl cred plin de interes pentru cetitorii *Gazetei* este numărul Românilor ardeleni stabiliți în România, cari fac parte din Parlamentul român.

Proporția este aceeași ca și sub guvernul conservator.

În actualele Camere au fost aleși următorii Români ardeleni — ardeleni prin origine ori prin nascere :

1) *P. S. Aurelian*, unul dintre cei mai buni economiști ai țării. Bărbat distins și cu multă trecere în partidul liberal, d-l Aurelian a fost ales în înalta demnitate de președinte al Camerei.

2) *N. D. Moroiu* bancher, de origine din Săcele, lângă Brașov, a fost ales deputat la București.

3) *Ion Bianu*, profesor (născut într'un sat de lângă Blășiul), deputat ales la Teocuciu.

4) *Ion Popescu*, fost profesor și director al școlii pedagogice (normale) din Bêrlad, ales deputat în această localitate.

5) *Vasile Ștefănescu*, comerciant în Turnu-Severin, de origine dela Rășinari, a fost ales deputat la T-Severin.

6) *V. P. Sassu*, mare negustor de cereale, născut în Săcele, a fost ales senator la Braila.

7) *Stroe Beloescu*, tot din Săcele, profesor, a fost ales senator la Bêrlad. D. Beloescu este frate cu d-nii St. Beloiu și I. Beloiu, foști deputați sub conservatori.

8) *G. Russu*, avocat, ales senator la Botoșaal.

Din acești 8 Transilvăneni*) au făcut parte din Parlament sub conservatori numai d-nii P. S. Aurelian, V. P. Sassu, ca senatori, și V. Ștefănescu, ca deputat.

*

În numărul viitor mai multe și mai interesante.

X. Y. Z.

Apel.

Membrii Societății de lectură, „*Inoc. M. Clain*“, a teologilor români din Blășiul pentru a contribui după putință la îndestularea lipsei simțite a cărților de cuprins religios din literatura noastră, au tradus și edat încă în anii trecuți 2 opuri: „*Epistole către un preot tinăr*“ și „*Pregătire la mărte*“. Nu e locul aici, ca să dăm o apretiere amănunțită a acestora, amintim numai, că atât „*Epistolele*“ prin materia bogată referitoare la oficiul pastoral tractată într'un mod ușor plăcut și atrăgător, cât și „*Pregătire la mărte*“ prin cuprinsul său mângăitor și foarte nimerit ca material de predici, devin ore-cum indispensabile pentru fiă-care preot.

Mai ales către Ven. Cler român adresăm deci acest apel cu rugarea, ca să sprijină și încurajeze această pornire, care

*) D-l corespondent a trecut cu vederea, că — între Senatori se mai află un bărbat distins, care este prin origine Ardelean: d-l *Titu L. Maiorescu*, alesul colegiului universitar din București. Red.

credem, — corăspunde pe deplin atât scopului Societății noastre, cât și spre a ample golul simțit în literatura noastră bisericească.

Nu se intenționează prin vinderea acestor opuri realizarea de câștiguri materiale, ci edarea după putință și a altora, de aceeași valoare și tot atât de instructive, — despre ce asigurăm pe Ven. Cler român, decât ne va sprijini după cum sperăm.

Numitele opuri se pot procura dela Soc. de lect. Inoc. M. Clain în Blășiul și anume: „*Epistole către un preot tinăr*“ 2 tonuri cu prețul de 1 fl. 50 scărît dela 3 fl. plus 10 cr. porto. „*Pregătire la mărte*“: broș. 80 cr. leg. lux 1 fl. 30 cr. plus 5 cr. porto.

Amintim încă la acest loc, că toți acei On. Domni, cari își vor procura sus numitele opuri, vor primi gratuit frumoasa istoriă a D-lui Bolanden „*Duch muscălescu*“, tradusă și edată de membrii Soc. noastre de lect.

Blășiul, 26 Dec. n. 1895.

Pentru Societatea de lectură Inocențiu M. Clain.

Jacob Popa,
preș. soc.

Valeriu Giurgiu,
secr. soc.

Literatură.

Memorii din 1848/49, de Vasile Moldovan. Sub titlul acesta au apărut încă în primăvara anului 1895 scrierile lui Vasile Moldovan, fost prefect de Legiune în 1848/49. Ele constituiesc o broșură destul de voluminoasă, format 8°, și de mare preț pentru literatura noastră istorică asupra memorabililor ani ai revoluțiunii din 1848/49. Memoriile sunt scrise într'o limbă românească ușoară, în stil atrăgător narativ, și cu multă claritate, așa încât pot fi înțelese de oricare Roman cărturar dela orașe, ca și dela sate. — Prețul unui exemplar e numai: 50 cr. seu 1 coronă, plus 5 cr. porto postal. Pentru România și străinătate 1 franc și 50 bani. Comandele se fac mai ușor prin asemnățune postală (posta-utalvány) la adresa: *Traian H. Pop*, proprietar, *Borzás*, u. p. *Dicső Szt. Márton*, seu la *Administrația „Gazetei Transilvaniei“* în Brașov. Abonamenții „*Gazetei*“, cari un se aibă această prețioasă scriere, pot să și-o comande mai cu înlesnire de-odată cu înorea abonamentului la începutul fiă-cărui quartal al anului. Recomandăm cu toată căldura publicului român această scriere până acum unică în felul ei la noi Români.

Acum în serile lungi de iernă, când, în vreme ce viscolesce afară, nu e nimic mai plăcut decât cetirea, lângă sobă seu la lumina lămpii, ne facem o plăcere a recomanda călduros tuturor cetitorilor noștri: „*Biblioteca pentru toți*“, editată de cunoscutul librar *Carol Müller*, publicația interesantă, bună și folositoare în adevăratul înțeles al cuvântului.

Acastă „*Biblioteca*“ pusă sub direcția d-lui *Dumitru Ștăncescu*, cunoscutul publicist, se poate ceta în familia, volumele ei

fiind dintre cele, pe cari „*muma le peremite copilului său*“, adevă plăcute, morale și instructive în același timp.

Ca înfățisare „*Biblioteca pentru toți*“ este foarte frumoasă, având hărțiă dintre cele mai bune, tipar îngrijit și unele volume ilustrații bine făcute. Ea cuprinde în general 112 pagini și se vinde numai 30 bani (15 cr.) volumul.

Până acum au apărut 25 de volume cuprindând scrieri de ale autorilor români: *Vlahuță*, *T. Maiorescu*, *S. Fl. Marian*, *Duliu* și *Mihail Zamfirescu*, *Gr. M. Alexandrescu*, *Bolintineanu*, *Teleor*, *M. Demetrescu*, *Anton Pann*, *Popovici-Bănățeanu* și de ale autorilor streini: *Andersen*, *Carmen Sylva*, *Spencer*, *Wilkins*, *Bachelin*, *Theuriet*, *D-na Columb*, *Alfred de Musset* etc.

Asupra operelor autorilor români nu avem de dicit, decât că alegerea este dintre cele mai nemerite, cât despre ale autorilor streini, e destul să spunem, că mai toate sunt traduse de d. *Dumitru Ștăncescu*, directorul acestei bune publicații, cunoscut ca unul dintre cei mai buni cunoscători ai limbii românești. Pentru Ardeal a se adresa la librăria N. Ciurcu în Brașov. Se trimite un număr de probă oricui va trimite numitei librării 15 cr. în bani gata, ori în mărci postale.

*

În tipografia „*A. Mureșianu*“ din Brașov a apărut: *România agricolă*, studiu economic de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură și fost estimator expert la Banca agricolă din București. Prețul unui exemplar elegant tipărit 2 lei. — Valoarea acestui important studiu este cunoscută cetitorilor noștri din „*Gazeta Transilvaniei*“. Părem dicit, că e un studiu economic scris cu adevărată pătrundere asupra României din toate punctele de vedere. În cercurile de aici acest studiu este foarte apretiat, ba a produs chiar un fel de senzație. Cu atât mai apretiat însă trebuie să fiă el dincolo de Carpați, unde ar fi foarte de dorit, ca toți patrioții adeverați, mai ales însă bărbății dirigenți să se ocupe în modul cel mai serios cu cestiunile tractate în scrierea d-lui *Dr. Maior*, cari sunt de-o importanță cardinală pentru viitorul și prosperarea țării.

*

A apărut *Liturgia S. Ioan Chrisostom*, compusă pentru cor bărbătesc de *Ioan Vidu*. Compozițiunea este proprietatea autorului și un exemplar costă 4 fl. Tot de același autor a apărut piesa „*Nu desperați*“, pentru cor bărbătesc. Prețul 30. cr.

Compas românesc.

anuar financiar, redactat de *Petra-Petrescu*.

A apărut anul III din această însemnată scriere periodică.

În ea avem oglinda dezvoltării și progresului nostru prin așezămintele de bani, cari iau un avânt îmbucurător în toate părțile locuite de Români din Transilvania și Ungaria. În ea avem istoria acestor așezămintele, numele tuturor ace-

loră, cari au contribuit la dezvoltarea lor, și cari le conduc.

D-l *Petrescu*, pe lângă datele acesteia, a mai adaus, în fiă-care an, și alte lucruri practice și folositoare. Ast-fel la anul I găsim un tractat practic despre efectele de burse. Ce sunt ele? cum se negociază? cum se păstrează?

La anul II găsim un tractat practic, cu formulare, despre polițe seu cambii. Cum să le scrii? cum să grijesci de ele? cum să te feresci de spese de protest etc. Tot aici este *Legea cambială* tradusă întrégă.

Anul III are partea I din *Legea comercială*, care este neapărat de lipsă pentru oricine, care se ocupă cu afaceri de comerț. Cine sunt comercianții? Firme, registre, procuriști, personalul ajutor. Societățile comerciale: colectivă în comandă, pe acții, asociațiunile. Fondarea societăților. Ce au să conțină statutele? Direcțiunea, Comitetul de supraveghiere. Drepturile membrilor. Lichidarea societăților.

Recomandăm celor interesați această scriere, care se poate procura de-a dreptul de la autor în Brașov. Prețul: a. I à 50 cr., an. II și III à 75 cr. (România fr. 1.50, fr. 2).

Producțiuni și petreceri.

Societatea sodalilor români din Brașov invită la *Producțiunea și petrecerea colegială*, ce-o va da luni în 25 Decembrie v. c. ziua de Crăciun, în sala Hotelului Central „*Nr. 14*“. Începutul la 7 ore sera. După producțiune urmază dans. Intrarea de persoană 80 cr. Bilete se pot căpeta la D. D. Eremias, la Librăria *Nicolae Ciurcu*, la Casa română și sera la casa. Ofertele maritimă se vor chita în public.

Programul: 1) *Musica*; 2) „*Sânta dicit de libertate*“, marș de *N. Popovici*, executat de Corul Sodalilor; 3) „*Tata și fiul*“, dialog de *I. Mureșianu*, declamată de *C. Voicu* și *N. Loga*; 4) „*Hora Severinului*“, executată de Corul Sodalilor; 5) *Musica*. Urmază apoi „*Guerle lui Hagi Petcu*“, comedie în 2 acte de *V. Alexandri*. Persoanele vor fi reprezentate prin d-nii: *G. Purcărea*, *I. Furnică*, *N. Grindu*, *I. Ardelean*, d-șora *E. Balea*, d-nii: *G. Loga*, *C. Sibian*, *N. Stinghe*, *G. Căpățina* și *N. Ardelean*.

*

Junimea română chiorană invită la *Petrecerea cu dans*, ce se va da în sala ospetăriei din Șomcuta-mare Joi, în 9 Ian. n. 1896. Comitetul arangiator: *V. Dragoșiu*, avocat președinte; *V. Butean*, *V. Coteș*, *Dr. At. Cotoș*, *Aug. Dosa*, *Aug. Dragoș*, *Teof. Dragoș*, *G. Lengyel*, *G. Micu*, *V. Nilvan* membrii în comitet. Intrarea: de persoană 1 fl. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea cu cărți didactice a elevilor săraci din școlile elementare române din Chior. Suprasolvirile se vor chita pe cale diaristică.

pentru mine, decât de-a nu fi în rëndul cel d'intăiu de bătaie!

Căpitanul, privind cu multă bunăvoință către vechiul nostru cunoscut, și ascultându-i cu plăcere rugarea lui, îi răspunse:

— Dragul meu, rugarea ta îți face onoare. Eu sunt învoit cu ce dicit; la începearea luptei vei fi scutit de ordonanță.

Traian, mândru de cuvintele mai marului său, îi mulțumi, și cu o salutare militară i-se puse la dispozițiune, dându-i toate informațiunile trebuincioase, încât căpitanul Docan rămase pe deplin mulțumit cu densusul și dete îndată ordinațiunile necesare pentru atacul de mâne.

Încă în tăcerea nopții se împinseră avant-posturile în direcțiunea spre Ruscani, încât cu versatul zorilor se dăreau și avant-posturile inamicului; îndată se dete poruca de-a se desfășura linia tirailorilor și de-a merge încet înainte. O pușcătură din partea inamicului și lupta se deschise.

Comandantul căpitan, condus de Traian se așezase la un loc, de unde putea să

vadă bine atât starea trupelor propriie, cât și pozițiunea inamicului.

— Acum ești liberat de ordonanță, poți să mergi cu Dumneșeu și să ne întâlnim sănătoși și ca învingători după luptă, duse căpitanul către Traian.

— Să trăiesc, d-le căpitan, mulțumesc! Salutând cuviincios, se depărtă d'aci armat, cum era, pe jos și lăsându-și calul său în grija unui seresan.

— Dumneșeu, fiă-ți milă de suferințele mele și fi față de mine însuflețit de simțul de dreptate!... Destul mai lăsat aproape 6 ani cu atâta durere apăsătoare pe sufletul meu, se ruga voinicului nostru Traian. Vădându-se singur, cu o față plină de energie și otărit de a muri, se îndreptă spre inia tirailorilor.

Lupta era întinsă pe toată linia și pușcăturile trosniau neîncetat. La început era cam anevoiă a câștiga teren, căci inamicul era bine postat pe delurile, ce încongiurau orașul, până ce ajunsese un seresan la aripa dreaptă a tirailorilor, și le

arăta, ce au de făcut, pentru a scote pe inamic din poziția lui.

— Măi copii! Ascultați, ce vă dicit nenea!... a pușca fără a nimeri ținta e păcat de praf, — numai cât atragem atențiunea dușmanului asupra noastră! În stați în pace și bine pitulați, ca să nu vă vedă inamicul. Ast-fel creșdend el, că v'ați retras, va eși din pozițiunea sa bine scutită, ca să vă caute, și atunci să-i dați foc, dăr bine să-l luați la țintă, că decât nu-l nimeriți, apoi er se retrage la adăpostul său.

Mergend și învățdnd ast-fel pe toți, ce au de făcut, ajunsese seresanul nostru, pe care pôte că l'ați găcit, că nu e altul decât Traian al nostru, — ajunsese dicit la aripa stângă, neluând în seamă glonțele, cari vijeiau pe lângă urechile lui.

Inamicul, nesciind, că ce va să dicită încetarea pușcăturilor din partea Românilor, își părăsi adăpostul și eși afară, dăr vai de el! D'odată îl întâmpină o ploăie de glonțe, care-l făcu să vadă, că Români stau nemșcați la pândă; totă pușcătura

română își nimeria ținta. Inimicul neliniștit și vădend perderile mari de morți și răniți, se vădu silit a se retrage spre oraș.

Am duce-o prea departe, decât am voi să descriem tot decursul luptei; destul, că Români înaintând, încetul cu încetul, luară toate pozițiunile inamicului dimprejurul orașului și-l siliră a se mărgini la apărarea orașului.

Urmă apoi asaltul. Români, turbați cum erau, se aruncară din toate părțile ca niște smei asupra întăriturilor: șanturi, garduri, porțile ferecate și baricade, nimic nu-i pôte impedece.

Inimicul vădendu-se d'odată impresurat din toate părțile și că nu mai este chip de apărare, și cuprins, de-o spaimă îngroșită, începă a lăpăda armele și a-o tuli care încătrău la fugă, pentru de a-și scăpa viața.

Comandantul lor, cu direcțiunile orașului, se retraseră în curtea cea mare a prefecturei, așteptând să vadă, ce va hotărî sorțea asupra lor. Etă că sosese o

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1896 st. v.
se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șase luni	4 "

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

HIGIENA.

Câte va cuvinte despre Variolă (Versatul său bubatul).

„Nu fi nebăgător de sémă în bôla ta“.
(Isus Sirax.)

I

Variola, cunoscută în popor sub numele de versat sau bubat, este o bôlă foarte grea și contagioasă (lipicioasă), adecă se ia dela un om bolnav la altul sănătos.

Acéstă bôlă se produce printr'un parazit, ce-l inspirăm din aer, sau se introduce în organism prin apă ori alimente. Bôla este foarte răspândită, ea se ivesc în toți anii și mai în tôte anotimpurile, făcând cele mai mari pustiri, cu deosebire printre copii în etatea lor cea mai fragedă; deși nici ômenii mari nu sunt scutiți de acéstă bôlă.

De aceea dér vom da aci câte-va reguli igienice, cum trebuie îngrijit un bolnav de versat, pentru ca bôla să nu se întindă mai departe.

Versatul se observă și la copii noi născuți chiar când mama n'a fost atinsă de acéstă bôlă. De ordinar versatul apare la copii dela opt luni în sus.

Versatul se ivesc cu înfierbântelă la frunte și la urechi și dureri de cap, durere de stomac și de sale, are grătă și oticneli (icnături) de versături, și cu constipația (incuetura

stomacului), cu fiori de friguri, are pulsul tare și des, respirația desă, udul roșu și arđător cu drojdii, are vėjăituri în urechi și ochii turburi, are sete și o tusă sēcă însoțită de dese strănutături, limba umedă și roșă, și cu săgetături dureroase în gât la înghițitoare, are tragere la somn; tôte aceste simptome cresc până la tre idile, după aceea scad.

Versatul cel bun se cunoșce după modul cum ese; cel bun ese mai întâi pe frunte, pe obraz, pe gât, piept, mâni, pe spate și pe pânțec, în picături roșii și rotunde, și cu cât bubele vor fi mai rari una de alta, cu atât este mai bun și mai ușor.

Bubele versatului nu se ivesc dela începutul bôlei, ci apar după trei-patru zile în zăcere cu fierbântelă mare. Ele încep mai întâi prin nisce mici ridicături rotunde și ridicate, ca un bob de linte, roșii și ascuțite la vârș, și în vârș cu zamă; la trei zile după ce au eșit ele, încep a côce.

Bolnavul are dureri foarte mari în tot corpul și mai cu sémă în colôna vertebrală (șira spinărei) și la stomac, are lenevire în tot corpul, ochii îi lăcrămază și câte-odată are durere de gât. Une-ori la bolnavi le curge sânge din nas și udul este amestecat cu sânge.

După ce bubele au eșit peste tot corpul, atunci căldura scade, adecă bolnavul se mai răcoresce puțin câte va zile, în care timp bubele cresc, se înroșesc puțin, se unesc unele cu altele, fața se umflă și bolnavul simte o mare arsură peste tot corpul. După 3 sau 5 zile frigurile apar din nou, pielea se întinde, se umflă pe-te tot, și cu deosebire la față se umflă foarte mult. În acest timp versatul se côce, apoi fața se desumflă, dér se umflă mânele și picioarele, semn, care trebuie să fiă privit ca bun.

După aceea versatul sparge și puroiul face coji negricioase, ce se unesc și se curăță, lăsând în urma lor ciupituri destul de mari. Când versatul apare pe lumina ochiului, bolnavul pôte să orbescă prin scurgerea ochiului.

Adesea versatul este foarte grav, de ordinar însă el este foarte periculos în timpul frigurilor, când începe a côce; în acest timp bolnavul trebuie îngrijit de un medic.

Tratamentul: Indată ce la o persoană mare sau la un copil se ivesc semnele arătate, va trebui să i se dea un ceaiu, sau și mai multe, de teiu, sau de flóre de sambucus (soc), de reglise (erbă dulce), borago (limba bou-lui), rădăcină de gramen (Pir), de hor-beum (orz) etc., în care se vor pune

câte-va picături de rom bun, care nu vatămă, din contră au avantajul de a scôte versatul. Asemenea beuturi sunt mai folositoare, decât căldura, ce se dă bolnavului prin acoperiri cu multe vestminte calde, cari pot fi chiar vêtămătoare.

Indată ce versatul a apărut peste tot, bolnavul se va supune la dietă, oprindu-se, decă se pôte, să nu mănânce nimica, decă însă nu se pôte abține, atunci să se oprescă a mânca bucate de carne sau grele de mistuit, i se va da însă mai mult lapte și supă.

I se va da o curățeniă ușoră, ca oleiul de recină o lingură de masă, sau un pahar de apă de Buda; ér după ce curățeniă și-a făcut efectul, se va lua sulfat de chinină amestecat cu antipirină sau phenacetină în părți egale, adecă 50 centigrame sulfat chinină și 50 antipirină sau phenacetină, amestecate la un loc să se ia odată, însă trebuie să se sciă, că acéstă cantitate este pentru un om mare; pentru copii, bine înțeleș va fi mai mică.

Se va aședă bolnavul într'o cameră cât se pôte de largă și bine aerisată, având o temperatură (căldură) dulce. Patul bolnavului să aibă saltea (matrață, străjac) de pae, și plapoma să fiă cât se pôte de ușoră și rēcórôsă; căci este bine știut, că căldura mare este foarte vêtămătoare la acéstă bôlă.

Se va treca peste tot corpul cu rom sau cu rachiu de drojdii, și i se va da să bea un ceaiu de papaver rheas (paparone).

La început, când es bubele, se pôte face o baie caldă la picioare și se va pune la pulpele picioarelor muștar pentru a potoli durerea de cap. Pentru durerile, ce le are în gât, se va da un ceaiu de altea (nalbă) sau lapte de unt de migdale dulci amestecat cu gumă arabic. Bubele se vor unge cu vaselină, sau cu unt de infenicat, (adecă oleu de in 100 grame; acid fenic 2 grame), acesta este foarte bun căci înlesnesce vindecarea și înlătură mâncărimea pielii.

Indată ce bubele au eșit peste tot corpul și s'au âmplat cu puroi, trebuie deschise una câte una bubele cu vârșul unui ac, ce mai întâi trebuie spălat în spirt bun rafinat și în urmă a-l trece prin flacăra unei lumânări; și după aceea a spăla corpul cu apă de păcură, sau mai bine cu apă fenicată, care se va lua dela farmaciă, după formula următoare: Acid fenic 3 grame alcool 15 grame și apă 600 grame. Cu acéstă apă se va spăla pe corp, fiind căldicică puțin. Acest mijloc ușurează foarte mult suferințele bolnavului, micșorându-i mâncărimea, și tot-de odată servă și ca

desinfecant, adecă curățitor. Pe corp, decă în localitate nu se va găsi vaselină sau unt de in, se va unge peste bube cu o pênă muiată în unt de migdale dulci, sau în oleiul de măsline (unt de lemn), sau în unt prospêt nesărat; acéstă ungere se va face de mai multe-ori pe zi până se vindecă.

Pentru a face ca versatul să nu eșă în ochi trebuie să se ia dela farmaciă un gram de șofran (crocus sativus), care se se pună în 100 grame apă de trandafir (apa rosata), și se se pună pe ochi o cărpă muiată în acéstă apă, cărpa însă să fiă curată și de in; să se pună de trei patru ori pe zi. Sau se face o decoctiune (un ceaiu) de rădăcină de altea (nalbă) și se se fierbă în apă cam 200 grame, lăsând-o se fierbă până va rămâne 100 grame, pe urmă să se strecore bine și se se pună în acea apă un gram de acid boric, din care se vor pune pe pleoapele ochilor cărpe curate de in, cam călduțe. Decă însă nu se pot găsi aceste medicamente în localitate, cum ar fi într'un sat, atunci să se pună pe cărpe lapte covășit sau lapte acru, și așa se aședă pe ochi și se înoesce de trei ori pe zi.

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA.

Instalarea stupului de albine.

La instalarea unei stupării, trebuie luate în sémă unele anumite legi, cari decă nu se observă, pot produce multe neajunsuri.

Mai înainte de tôte trebuie, ca stupăria să se tacă într'un loc mellifer, adecă acolo unde se află plântee, ce conțin miere. Dér acum se nasce întrebarea, cari sunt acele plântee? Prin cercetarea flôrei se pôte sci, că ôre conține ea miere sau nu. Dér sunt și unele plante ca trifoiul alb și teiul, cari pe un teren anumit și într'o climă anumită, sunt foarte bune pentru producerea mierei, dér decă aceste plante se află în alte condițiuni, atunci albinele nici nu se apropiă de ele.

Stuparul începător va trebui să caute, că ôre prin vecinătate mai sunt stupi, și ce miere produc aceia, și numai după aceea să-și instaleze și el stupi, dér în cei dintâi doi ani numai tare puțin; după acest timp esperința îi va spune de sigur celelalte amănunte.

Dintre tôte terenele, celea vâroșe sunt mai priitoare pentru stupi, decât ori și care altele, și cele mai acomodate sunt cele încunjurate de liveți de trifoi și cu deosebire tri-

trupă de seresanii cu caporalul lor în frunte, întră în curte și ocupă postul la portă. În momentul acesta se apropiă grupa inimică și conducătorul ei întreabă: cine este comandantul acestei trupe de seresanii?

— Comandantele acestei brave trupe sunt eu! Ce poftesci? întreabă Traian Șoimul.

— Sôrtea armelor a hotărît contra noastră; siliți a pune jos armele, apelăm la simțul vostru de umanitate și așteptăm o tractare blândă și cuviincioasă pentru locuitorii acestei comune, cât și pentru apărătorii săi de astăzi, precum și respectarea averei.

— Auđiți, copii, ce pretinde păcătosul ăsta dela noi! Parcă ni-ar porunci și astăzi, și ne-ar amenința cu bățul!... Să fim umani!... Decă sôrtea i-ar fi sprijinit pe ei și noi am fi astăzi în locul lor, cerșind milostivire, ôre ce credeți, că ar fi făcut ei cu noi?... Sciți, că din tôte luptele, în cari au învins ei, și au făcut prizonieri români, puținii, prea puținii s'au mai întors înderăt de-acolo!... Unde vor fi rămasi?... Priviți nenumăratele movile și spânzură-

tore prin tôte locurile inimice, și veți pute ușor găci răspunsul la acéstă întrebare!... Să fim umani, bine; hotărâșcă asupra acésta d-l comandant al nostru, dér până ce sunt eu aici, voi să țin judecată asupra unui nedrept, care mi-s'a făcut din partea acestui om păcătos, care stă aci înaintea noastră! Scurtă procedură s'a făcut atunci cu mine, scurtă să fiă și astăzi. Așa-déră jos pe bancă cu omul acesta: rușine pentru rușine!

Și cu una cu două, l'apucară băeții, mi-l trântiră pe bancă și: unu!... doi!... trei!... f'înumărără tot atâtea, câte suferise altă-dată și Traian.

— Așa, acum te poți scula, suntem împăcați și cred, că vei fi altă-dadă mai milos cu bietul Român! Acuma ascultăți copii, ce vă mai spun: Răsbunarea mi-am luat-o! Eu acum o să vă părășesc! Dér nainte de tôte vă mulțamesc, că v'ați purtat tot-deuna voinicesc și m'ați ascultat ca nisce copii bravii, ce sunteți! Sôrtea nu-mi iartă a mai rămâne între voi. Am primit porunca să plec îndată în altă parte și așa vă las

cu Dumneșeu, vă poftesc, să ajungeți toți sănătoși la vetrele voștre și din când în când să vă mai aduceți aminte, și de caporalul vostru, Traian Șoimul!

— Să trăsesc d-le caporal! să ne vedem sănătoși! i răspuseră bravii seresanii.

Colinde.

Noi âmblăm a colinda
Dela-o curte la d'alta.
Colinde-mi Dômne*)
Nimerim l'acest om bun
D'acest om bun nu-i acasă
Ci-i cu calu de-a vena
După el cine-om mâna?
Da Merge-om noi amândoi
C'o mână ținând de lună
Cu una 'mpletind cununa.
Dér ouna cui i-om da?
I-om da-o fetei gazdei
Să-i fiă de bucuria
Măne-sa de veselie.

*) Tot după două versuri se repetă.

Cruce 'n casă, cruce 'n mesă
Să fi gazdă sănătoșă
Să plătesci colina noastră
Cu-'n colac mândru frumos
Din pelița lui Christos.
De-a séră, de-a laltă séră
Noi stăturăm tot pe-afară
Și ne-au nins și ne-au plouat,
Și ne-au stropit picurile
Pe sub tôte streșinile.
Vin' afară de nu cređi
Că suntem cu haine verđi.

Budureasa, 1895. Gavril Popoviciu.

Maria sfântă se plimbă,
Se plimbă în sus și 'n jos,
Că e timpul rēcoros,
Și 'n hănele de argint,
Ca să nască fiul sfânt,
Dumneșeu p'acest pământ.
Bună séră, Moș Crăciun!
Lasă-mé într'un sătun,
Dă-mi cortel după captor
Ca să nasc un Domnișor.
Đeu, cortele nu-ți pot da,

foiu alb. Aceste plante dau o cantitate mare de miere albă, de un gust foarte delicat și foarte prețios.

Sălcile, pomii roditori și rapața sunt foarte bune la începutul primăverii pentru creșterea stupilor. Apoi *salcâmi, trifoiul alb și teiul* dau în timp de vară cu belșug o miere foarte bună, pe când *cănepa, inul* și alte plante produc o miere mai puțin prețioasă.

O vale strîmtă și atundă pe povârnișurile căreia albinele pot să culgă mierea, sunt locuri foarte bune, pentru instalarea de stupării.

Este o greșelă mare, decât cine va crede, că puținele flori de grădină, ce le are agricultorul, sunt de ajuns pentru ca albinele să-și potă aduna destulă miere de pe ele; și afară de aceea, cea mai mare parte din plantele, ce le are agricultorul nu sunt *melifere*; apoi albinelor nici nu le place să culgă mierea în apropierea imediată a stupului.

Distanța de o jumătate de chilometru, putem dice, că este cea mai mică pentru escursiunea albinelor.

Iuțela sborului albinei este foarte mare; o albină poate să străbată mai mult ca 50 chilom. pe oră. Când albinele lucrătoare sunt silite să caute miere la o depărtare de mai bine de trei chilom., atunci ele folosesc aproape totă mierea culsă pentru subsistența lor, așa încât pentru agricultor numai rămâne nici un prisos.

Cu cea mai mare plăcere își culege albina mierea la distanța de $1\frac{1}{2}$ —2 kilometri dela stup; deci agricultorul trebuie să cerceteze, că ore în acest raion sunt plante mellifere din abundență?

Vecinătatea viilor trebuie să fie ocolită, deoarece albinele nu recoltează nimica din vii. Trebuie să se înconjure cu totă îngrijirea vecinătatea fabricilor și industriilor, cari lucrează materii zăhăroase, pentru că din cauza acestora pier foarte multe albine. Vecinătatea lacurilor seu peste tot a întinderilor mari de apă, sunt stricătioase albinelor din cauza vânturilor, cari sunt mai mari și mai puternice în atari regiuni.

Pentru aședarea stupului este de observat, că se se așede în loc liniștit și scutit de vânturi mari, și se nu fiă în apropierea drumurilor umblate, ceea ce le conturbă foarte mult mai ales ierna, când albinele au lipsă de odihnă. Arbori, este foarte bine de a-se sădi atât în lăuntru stupinei cât și în prejurul ei, pentru că umbra ce o dau acești arbori este nespuse de bună pentru liniștea albinelor lucrătoare. Este rea datina de

a aședa stupii în arșița sórelui, pentru că nimic nu e mai stricătios albinelor decât o temperatură prea caldă. Observațiunile făcute, au dovedit, că în lipsa de arbori și de umbră, albinele puse în fața sórelui sunt mult mai iritate. Arborii mai au și un alt avantaj însemnat în timpul roirii, pentru că roii se acată pe crăcile lor și ast-fel se pot prinde ușor.

Aședarea coșnițelor în stupină în ordine are o înfătoșare mai plăcută decât aședarea fără ordine. Dér cu tóte că coșnițele aședate în ordine fac o impresiă mai bună, totuși e mai consult, ca coșnițele să fiă aședate fără ordine, pentru că prin această, găurile coșnițelor sunt în diferite direcțiuni și albinele lucrătoare, și cu deosebire reginele, se pot orienta ast-fel mai bine la întórcerea lor acasă din câmp, și prin această mai puține regine se pierd ca în cazul cel dintăiu, prin care stupii ușor devin orfan și se pot prăpădi.

Aședarea coșnițelor în liniă dréptă numai atunci e bine să se facă, când acestea se pot pune la o depărtare de 2—3 metri una de alte. Coșnițele trebuie bine înepenite pe stelagiul lor și să se pună cât se poate de drept, (orizont) pentru că dela această atárnă foarte mult ordinea și regularitatea fagurilor din coșniță. Este bine decât stelagiul se face din zid, și la o înălțime óre-care, ca cercetarea stupilor să se potă efeptul cu cea mai mare ușurință.

(După „Am. Progr. Rom.”)

Originea Țiganilor.

Țiganii sunt un popor care și-a avut légânul pe marginile riului Inda. Ei au fost goniți din țera lor prin revoluții politice și persecuții religioase, au trecut în Egipt și Asia mică, de unde au trecut în Europa către finele secolului al XIV-lea, și aședându-se pe lângă Dunăre, (parte în România, parte în Bulgaria), au început a se răspândi în totă Europa. Astăzi se găsesc mai în tóte părțile sub diferite nume: așa, în Franca sub nume de Egipteni seu Boemeni; în Anglita sub numele Gypsies; în Italia, Zingari, în Spania Gitanos, etc. În tóte țerile pe unde se află sunt în stare de vagabunși.

Limba lor e o derivația a limbii sanscrite, ceea-ce învederează, că sunt popore orientale; ei au străbătut Europa în tóte direcțiunile, mai tot-déuna fără a se stabili într'un loc, s'au amestecat cu tóte națiunile fără a se contopi cu ele, foarte puțin dintr'ênșii s'au apropiat de orașe și sate, ca ferari și lăutari, restul în majoritate sunt și astăzi nomadi locuind sub corturi, purtându și copii în desagi, pe cai și măgari,

ocupându-se mai mult cu cerșitul și cu hoții, proști în aparență, dér foarte deștepti și întreprindători la hoții. Acesta națiune, misterioasă și nomadă, a resistat cu multă tăria civilizațiunei moderne, care l-a încungiurat fără a-l pėtrunde; nici timpul nici contactul, nu a putut influența nimic asupra lor. Au rămas tot așa primitivi cum au venit, ei nu se însoră decât între ei, conservându-și obiceiurile și având religiunea lor propriă, căci de alt-fel sunt creștinii numai după nume.

Un engles, George Baraow, membru al societăței biblice din Londra, a trăit între Gypsies (tigan) din Anglita mai mulți ani, a învățat limba lor, și s'a încercat a răspândi biblia printre ei, a tradus în limba lor evangelia lui Luca, a tipărit-o într'un mic și frumos format; îndată ce le-a dat-o, ei s'au gândit, că această carte sfântă îi va ajuta la hoții, de aceea au început a o considera ca un talisman, o luau în busunare tot-déuna, când mergeau să facă vr'o hoții, seu vre-un omor.

În România după emanciparea Țiganilor, s'au încercat mulți proprietari a i localiza prin sate, unde ședeau ierna, dér cum venea primăvara, ei își luau cortul și copii plecând cu cățel, cu purcel cu tot. S'au încercat de-asemena a-i deprinde cu munca câmpului, dér n'au reușit, căci decât îi pune la cultura porumbului, ei opăreu sēmēnta de porumb, ast-fel că nu mai ră-sărea; decât îi pune la sapa porumbului, tăiau rădăcinile porumbului tiner pe sub pământ, și a doua zi seu a treia zi tot porumbul săpat de ei s'au usca. Le place mult să ducă o viață leneșă, în genere sunt murdari și au un trai miserabil. Bine înțeles, că aci vorbim de Țiganii nomadi, nu de țiganii de vatră, cari au locuință stabilă prin sate, ba unii și prin orașe.

(Am. Tiner.)

Glume.

In strîmtóre. Judele la tribunal: — „De câți ani ești D-șoră?”
D-șora: — „Eu sunt între 20 și 30.”

Judele: — „Acea nu-i destul, trebuie să spui ziua hotărît.”

D-șora: „Poimăne voi fi de 30 de ani.”

O păreche nouă. Bărbatul: „Eu nu știu de ce supa această e așa fără de gust?”

Soția: „Numai ți-se pare, că nu-i bună, dér eu, am cetit în cartea de bucate, că e foarte bună!”

La judecată. — „D-le judecător d-l N. mi-a dis, că sunt măgarul cel mai mare din veacul al 19-lea. Ce să fac? S'el păresc la judecată?”

Judec.: „Dér la ce? Acuși deja veacul e împlinit.”

Un duel. Nu demult era să se întemple într'un oraș un duel. Când duelanții ajunseră la locul destinat, pe unul dintre aceștia, îl năpădi sângele pe nas. Atunci unul dintre secundanți strigă; „Stați domnilor, duelul s'a isprăvit—s'a vėrsat sânge.”

MULTE ȘI DE TOATE.

Venitul țilnic al monarchilor din Europa,

este, după un țiar englez, următorul: al împératuii Rusiei 72,000 fl., al Sultanului 48,000 fl., al împératului Austriei 30,000 fl., al regelui Italiei 20,000 fl., al reginei Angliei, Victoria 20,000 fl., al împératului Germaniei 24,000 fl., al regelui Belgiei 4,800 fl. Președintele republicii franceze are un venit țilnic de 1800 fl. și al Statelor Unite de 420 fl.

Originea păpușelor.

Consilierul de justiție Seeger din Breslau a ținut o prelegere în ședința membrilor muzeului de anticități din Silesia asupra originii și istoriei păpușelor.

Pentru a fi mai bine înțelesă tema, s'au adunat ca vre-o 40 de păpuși mai noue și mai vechi, din colecțiunea muzeului din Breslau, și dela unii proprietari privați, și o colecțiune de fotografii preistorice de pe timpul Romanilor și a Egiptenilor.

Vorbitorul dișe, că originea păpușelor este a se atribui puterei de-a fantasa a omului.

Băiatul însuși este inventatorul păpușei; și el nu socotesce păpușa, care e soțul de joc, ca un obiect fără viață, ci ca pe o ființă viuă. Mîntea și jocul copiilor au existat de mii de ani și vor exista cât va trăi lumea.

În muzeul britanic din Londra și în cel din Leyden se află nisce păpuși de lemn și de piele, cari se pot mișca; *Indienii* și mai târziu *Grecii și Romanii* au avut păpuși pregătite din os de fildis, de cari s'au aflat câte-va în catacombele din Roma.

În *Grecia* era datina, că fetele când erau mirese își consacrau păpușele lor deții Aphrodita, și un asemenea obicei a existat chiar și în *Germania*. În Germania s'au făcut nisce descoperiri din perioadele vechi, când se pregăteau păpuși din lut, de cari câte-va se află în muzeul etnologic din Berlin.

Cât de plăcute erau păpușile în evul mediu se vede din scrierile poetilor germani de pe atunci și din o descoperire făcută în anul 1859.

Industria păpușelor era în flóre în secolul al 16-lea și al 17-lea, când se pregăteau în Augsburg și în Nürnberg ca case de pupuși, dintre cari se mai află 8 esemplare, anume: 5 în muzeul german din Nürnberg, 1 în muzeul de industrie din Bavaria, 1 în muzeul de industrie din Berlin, și 1 în muzeul din Kensington.

Calendarul săptămănei. DECDEMVRE are 31 zile. ANDREA.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dom.	17 Păr. Dănilă	29 Toma și Dav.
Luni	18 M. Sebastian	30 Anisia
Mărti	19 Sf. Bonifațiu	31 Silvestru
Mer.	20 Mart. Ignațiu	1 Ian. 1895 a. n
Joi	21 S. m. Iuliana	2 Macariu
Vin.	22 S. m. Anastasia	3 Genoveva
Săb.	23 S. 10 m. de Crit.	4 Isabela

Cursul pietei Brașov.

Din 28 Decemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.44	Vënd.	9.48
Napoleon-d'or	Cump.	9.57	Vënd.	9.60
Gaibeni	Cump.	5.66	Vënd.	—
Ruble rusești	Cump.	128.—	Vënd.	—
Mărci germane	Cump.	59.—	Vënd.	—
Lire turcești	Cump.	10.74	Vënd.	—
Șoris. tone. Albina 5%		100.75	Vënd.	101.75

Du-te 'n grajdul cailor,
Orî în ieslea boilor,
De-i avé tu loc de-a nasce,
S'ai noroc, se nasc în pace,
Maria sfântă se luă
În grajdu la cai se băgă
Însé cai tropăira
Maria-i afurisiră:
Stați voi, cai, nu tropăiți
Că durerea mi-o măriți.
Maria sfântă-i blăstema:
Fire-ați cai afurisiți
De mine, de Dumneșeu,
De drag Fiulețul meu.
Maria sfântă se luă,
În grajdii la boi se băgă,
Stați voi, boi, nu rumegați
Că durerea mi-o nălțați.
Boii atunci ascultară
Maria le cuventară:
Fire-ați boi blagosioviți
De mine de Dumneșeu,
De drag Fiulețul meu,
Prin grădele lumenele
F'en și pae printre ele.

Zărnesci, 1895.

Ioan Ilie,
stud.

Coborit'o cobcrit

Lilióră și-a nost Domn

Domneșeu p'acést pământ
Păgăni de Iudî l'au prins.
Când pe Christos l'au legat
El din graiă a cuvântat:
Fire-ai, Iudă blăstemat!
Că locomit'ai bauilor
Datu m'ai păgănilor;
Éră pe Isus legat:
Dusu-l'a la Țerigrad.
La curțile lui Pilat
Déc' acolo au ajuns
Ei cătră Pilat au dis:
Réstignește-ni-l Pilate!
Cu cunun de spini îl bate
Că de nu li-i réstigni,
Noué împérat ni-a fi;
Pilat réu s'a supérat
Măneci albe-a sutulcat
Și pe mănuri s'a spălat
De sânge nevinovat,
Ér multimei a strigat:
Lege aveți și-l réstigniți,
La mine se nu veniți,
Că-i sânge nevinovat
Și n'are nici un pécat.

Jidovii s'au furiat
Și l'au prins și l'au legat
Și la Golgofta l'au dus,
Unde pe Cruce l'au pus,
La Golgofta loc sântit,
Pe cruce l'au réstignit;
Când pe Cruce sus l'au pus,
Plăns'a Maica lui Isus,
Iugeri au lăcrămat,
Stelele au suspinat,
Mormintele s'au deschis,
Maica sântă tot a plăns.
Ér când sufletul și-a dat,
Pământul a tremurat,
Și mulți morți au învîat
Sórele ca să nu vadă
Și-a ascuns a sale rađe,
Éră luna de durere,
Și-a luat haine de jele.

Boereni, 1895.

Constantin Manu,
invăț.

Bursa de Bucurese

din 25 Decembrie n. 1895.

Valori	De- benda	Scad. cup.	Cu banii gata
Rentă română perpetuă 1876	5%	Apr.-Oct.	100 --
Rentă amortisabilă	5%	" "	97 1/4
" (Impr. 1892)	5%	Ian.-Iul.	98 3/4
" " din 1893	5%	" "	98 3/4
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	98 5/8
" " (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	86 1/2
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	86 3/4
" " (Imp. de 274 m 1890	4%	" "	87 1/4
" " (Imp. de 45 m. 1891	4%	" "	86 3/4
" " (Im. de 120 iul. 1894	4%	" "	86 3/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	100 1/8
Oblig. Casei Pensiuilor fr. 300	10	" "	280.
Oblig. comunei Bucuresti 1888	5%	Ian.-Iul.	96.
" " " " din 1884	5%	Mai-Nov.	—
" " " " din 1888	5%	Ian.-Dec.	—
" " " " din 1890	5%	Mai-Nov.	94 1/4
Scrisuri fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	93 1/8
" " " " urbane Bucuresti	6%	" "	101 1/2
" " " " " Iași	5%	" "	89 1/4
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	81 1/2
v. N.			
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1558.
Banca agricolă	500	150 v	212.—
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	intr. v.	393.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	408 —
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	330.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	179.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	" "	—
" Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	" "	110.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " " " 2 em. u. d. 0	100	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	" "	—
" Bistrița" soc. p. f. hârtii 30	100	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	20	" "	—
20 tranșii aur			20 09

SCOMPTURI:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5 1/2%	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția	3 1/2%

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Decembrie 1895.

Rentă ung. de aur 4%	120.80
Rentă de coroane ung. 4%	97.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	95.25

Bonuri rurale croate-slavone.	98.—
Imprum. ung. cu premii	150.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.—
Rentă de hârtie austr.	99.55
Rentă de argint austr.	99.05
Rentă de aur austr.	120.55
Losuri din 860	144.50
Acții de ale Băncii austro-ungară.	992.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	383.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	351.50
Napoleonorii.	9.60
Mărci imperiale germane	59.27 1/2
London vista	121.15
Paris vista	48.—
Rente de coroane austr. 4%.	99.30
Note italiene.	44.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

**Veritabila
uşor dizolubila
Cacao Holandesă**
din renumita fabrică a lui
BENSCHER in Amsterdam
neintrecută în calitate și aromă.
Depozit în magazia de Droguerie
Teutsch & Tartler,
Braşov,
Strada Vămei
Nr. 9.

PUBLICAȚIUNE.

In hotarul comunei **Cormeniș** (comit. Solnoc-Dobăca) depărtare de 12—14 kilometri dela gara Restoci,

să află de **vândare** ori **exploatare** o pădure în estensiune de 920 jughere (à 1600 stângini □).
In vecinătate, pe hotarul **Buzașului**, să mai află de **vândut** spre exploatare o pădure în estensiune de 600 jughere.
In ambele păduri sunt 23 mii bucăți lemne de stejar, în grosime de 20—40 centim., — ér restul sunt lemne de fag alb (pentru parchet, scânduri, etc), cam 80 mii bucăți, în grosime de 35—80 centim.
Deș, Decembrie 1895.

Dr. Teodor Mihali,
adv. și propr.

**CADOU POTRIVIT
DE CRĂCIUN!**
Covore de podini din lână curată foarte durabilă, se pot spăla, recomandă
KARL PAUL.
Depositul se află în Hala de mărfuri din Braşov Podu Bătușilor.
Nr. 869,1—3

Cereți
un catalog de prețuri, care trimite gratis și franco

Brüder Placht
prima fabrică de corde și instrumente muzicale
Schönbach Nr. 379,
lângă Eger (Boemia).

Trimitearea
cu ramburs
se schimbă.
Dacă nu convine

Recomandă corde și instrumente recunoscut ca cele mai bune, sub garanție. Violine, Arcuri, Concert-Cellos, Cite-re, Guitare, Concert Flaută, Concert-Clarinet, Etnis de Violina.
Rugăm a se adresa către
Brüder Placht,
Agenți locali se caută. —
Correspondență: nemțesce, boemesce, ru-seste, franțuzește.
840,14—20

De anul nou, Noroc nou.

Ne mai pomenite șanse de câștig
oferă a
II-a LOTERIE DE CL. UNGARA
concesionată de stat.

Prima tragere a loteriei deja
la 5—8 Februarie
Din 120,000 losuri la sortirea a trei clase, sunt
45,007 Câștiguri
în sumă totală de
Nouă milioane două sute de mii coroane
Urmază deci la tragerea loteriei
pe 2 1/2 losuri un câștig.
Câștigul cel mai mare în cas favorabil este de
„UN MILION“.
O premie: **600,000** coroane pe urmă

1 Câștig principal à 400.000	7 Câștiguri à 10.000
1 " " " 300.000	14 " " 8.000
1 " " " 200.000	34 " " 6.000
2 " " " 100.000	17 " " 4.000
1 " " " 80.000	120 " " 2.000
2 " " " 60.000	226 " " 1.000
4 " " " 40.000	200 " " 400
2 " " " 30.000	4370 " " 200
4 " " " 20.000	9000 " " 120
2 " " " 10.000	9000 " " 80

și 22,000 câștiguri de 150 coroane.

Losuri originale clasa I. Losuri originale compl. pentru toate 3 cl.
1/1 los 1/2 los 1/4 los 1/10 los 1/20 los 1/1 los 1/2 los 1/4 los 1/10 los 1/20 los
20 fl. 10 fl. 5 fl. 2 fl. 1 fl. 60 fl. 30 fl. 15 fl. 6 fl. 3 fl.

recomandă și trimite plătind înainte prețul, seu cu rambursă

Casa de bancă
JACOB L. ADLER,
în Braşov.

La tragerea trecută a loteriei I de clasă ung. din losurile vândute de noi au câștigat Una sută cincă mii de coroane.
Pentru porto și lista câștigurilor pentru o clasă sunt 25 cr. a se trimite.

Ajutor grabnic și sigur
pentru
SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!
Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindeu cunoscutul și plăcutul
„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.
Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire cărei de stomach, lipsa de apetit, rigălele, congestiunile, hemoroidelor etc. etc. In urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit **medicament de casă popular.**
Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.
Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!
FIȚI ATENȚII!!!
Spre a evita înșelătorii. facu pe fiecare atentă, că fiă-care sticla cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singur numai de mine este preparat după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legal.
Dr. Rosa's Lebens-Balsam
Veritabil se poate procura numai in
Depozitul principal al producătorului
B. Fragner,
Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.
In **Budapesta:** la farmacia I. von Török.
Tote farmacii din **Braşov**, precum și tote farmacii mai mari din monarhia Austro-ungară au depozit din acest balsam de viață.
Totu de acolo se poate avea:
Alifia de casă universală de Praga
(Prager Universal-Haussalbe)
un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut in contra tuturor inflamațiilor, rănilor și umflăturilor.
Acesta se întrebunțează cu succes sigur la inflamații, la stagnațiunea laptei și întărirea țitelor cu ocazia nea înțercării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroi, carbuncle; copturi la unghie, la panariții ulceratiuni la degete, la întăriri, umflături, tumorea glandulelor limfatice, lipume etc. — Tote inflamațiunile, umflături, întăriri se viadeacă in timpul cel mai scurt; la casuri fuscă, unde s'a formatu deja puroiul, absorbă buba și o viadeacă in timpul cel mai scurt fără dureri.
In cutiöre á 25 și 35 cr.
Fiți atenți!
De-ore-ce alifia de casă uiversală de Praga se imiteză foarte desu, facu pe fiă-cine atentă, ca singur numai la mine se prepară după receta originală. Acesta este nu mai atunei veritabilă, decât cutiör-le din me-au galbinu, in cari se pune, sunt înfășurate in hârtia roșă pe care se află tipărită in 9 limbi esplicațiunea cum se se întrebunțeze, împachetate și in cartöne vinete, — cari sunt provădate cu marca fabricii de mai susu.
Balsam pentru auđ.
(Gehör-Balsam)
Cel mai probat și prin multe încercări cel mai teminicu medicament pentru vindecarea auđului greu și spre relobândirea auđului perdutu. **1 Flacon 1 fl.**

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

Adevăr!

Neintrecută și în lumea întreaga mare senzație au făcut **Colectia-Austria**, care constă din 15 bucăți bijuterii (argintării) splendide, numai pentru 5 fl. 75 cr. un **ciasornic Remontoir de aur fason**, pentru busunar.

Regulat punctual (pe 36 ore), mecanism de precizie și placă emailată. Capacurile ciselate frumos, sunt

Inerate din aur numit fason, care nu se distinge de aur curat și nu-și perde lustrul. — Pentru mersul regulat al sus numitelor ciasornice, dau în scris o garanție de 3 ani.

- 1 lanț fin de aur imitat,
- 2 nasturi de manganite imitat de aur,
- 1 broșe frumoase pentru dame,
- 3 nasturi de camașe imitație de aur,
- 1 nastur patent pentru guler,

- 1 ac fin pentru cravate,
- 1 etui pentru ciasornicul de aur fason.
- 1 oglindă de busunar, în ramă,
- 1 ac de bluse aur fason
- 2 inele imitat de aur cu brilate simile și rubine.

Tote aceste 15 obiecte splendide de bijuterie împreună cu ciasornicul de aur fason costă numai **5 fl. 75 cr.**

Trimitere cu rambursă. La cas de neconveniență se restituie banii.

Firma de ciasornice:
ALFRED FISCHER,
Viena I. Adalgasse Nr. 12.

866,1—6

SALVADENT

Medalie de aur.

(Pulvis antisepticus comp. Popini)

Medalie de aur.

Aprobat de consiliul medical superior civil și de cel militar.

Remediu sigur pentru înlăturarea durerilor de măsele și de dinți stricați, precum și a bólelor de gingii, gură și gât, vindecând chiar nesuferitul miros de gură și guturaiul.

Pentru desinfecția gurei ca toaletă igienică, **Salvadentul** înlocuiește cu folos toate apele de gură, toșind resturile dela mâncare, ce putrezesc și infectează.

Salvadentul se mai poate întrebuința cu succes și în contra scurgerilor de urechi și de nas, înlocuind nesuferitul „Iodoform“ în toate ranele și răuirile, ca pansament.

Salvadentul se găsește în toate farmaciile și drogheriile din țară, precum și la inventator.

Adresa poștală : **POPINI, Bucuresci.**

DEPOSITE: în **Viena** la farmacia **A. Schmidt**, I. Lugeck 3; în **B.-Pesta** la farmacia **I. Török**.

Cuția 60 cr.

Nr. 831,9—16

Anunțuri (insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrise, administratiunii. In cazul pu-

blicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Dela Tipografia „AURORA“ A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár

se pot procura următoarele cărți:

	fl. cr.		fl. cr.		fl. cr.		fl. cr.
Cuvântări pe Dominece. Tom. I. de renumitul orator — în d-l adormitul — <i>Justin Popfju</i> , 48 predică pe 39 Domineci	2.20	Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broș.	—25	vurile, obiceiurile și simțămintele țărânului român	—12	Sé auđim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocaș. de Tit V. Gheaja.	—20
Cuvântări bisericesti (acomodate pentru ori-ce timp) de Ioan Papiu Tom. I. Ediț. II.	1.20	Legat și aurit	—35	Lira Sionului seu cântarea sêrbătorilor. — Poesii religioșo-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velchereanul. Cu o precuventare de G. Simu	—25	Trandafri și viorele. Poesii populare de I. Pop Reteganul. Ediț. a II. Amplificată.	—60
Cuvântări bisericesti (pe Dominece) de Ioan Papiu. Tom. III.	1.20	Bunicea și nepoțelul. Schița din sfera educațiunei După Ernest Legouvé de G. Simu	—06	Cu o precuventare de G. Simu	—25	Țiganul la mânăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcher.	—08
Cuvântări bisericesti la tote serb. de preste an de Ioan Papiu	1.50	Cântul în scôla poporală. De Iuliu Pop invetător în Năsêud. Praxă. Teoria. Cânturi	—30	Monolôge de Antoniu Popp: Nr. 1 Pe neașteptate	—04	Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velchereanul	—08
Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diterite casuri de môrte, întocmite de Ioan Papiu	1.50	Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acetă broșură conține istoriore și poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii. — E acomodată acetă carte și ca premii pentru scolarii diligenți	—25	Nr. 2. Pentru ce am rămas flacău bêt-rân	—08	Țiganul și magnatul. Poveste în versuri de Aron Boca Velchereanu	—08
Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit Bud vicariu.	1.—	Codrean craiul codrului. Baladă de G. Simu	—06	Nr. 3 La anul nou	—04	„Calendarul Aurorei“ pe anul 1896	—30
Cateche pentru prunci școlari de Tit Bud vicariu	—40	Cântăreța. Novela de Dem. Dan	—15	Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—04	Ultimul sicahoru. Tradițiune de G. Simu	—06
Cuvinte de aur seu invetături înțelepte date de un părinte fiului seu, din operele lui J. H. Campe traduse de I. Sonea	—60	Carmen sylvia. Prelegere publică ținută prin V. Nicôra prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României.	—10	Nr. 5. O pățania	—04	Versuri de dor, adunate din poezii români de A.	—25
Dumnezeesca liturgiă a celui dintru sânti părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Boroș	—25	Chiuituri de cari strigă feciorii în joc de I. Pop Reteganul	—40	Merinde dela Scôla seu invetături pentru popor, culese din diarul unui scolar de Dr. Georgiu Popa	—60	Cărți de rugăciuni.	
Ierarhia bisericescă seu explicarea ceremonielor sacre prescrite la Chirotonia Gradelor s. Ierarhice de Ioan Boroș	1.50	Cu vârful penei. Scrieri satirico-humoristice de Antoniu Popp. I. Monolôge. II. Humor și satira. O broșură foarte petrecetóre	—55	Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar	—15	Icona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrata. Prelucrată și edată cu permisiunea Măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Pâteșcu prot gr. cat. în Hotoan. Ediț. III. corasă și amplific. Prețul unui esempl. broș.	—40
Istoria revelațiunei divine, G. Pop. tom. I., II.	4.50	Dialogul țiganului cu S. Petru în porta raiului de Aron Boca Velchereanul	—25	Musa Someșană. Poesii populare române din jurul Năsêudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade	—25	leg. in pânză	—50
Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu	—40	De când se numesce femeia porumbiță? Poveste de Laur. Ciorbea	—12	Nrii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsman, de Ioan Tanco	—20	leg. in piele și aurit	1.60
Predice pentru Dominecele de preste an compuse și elucrate după Catechismul lui Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dom. Vameșului și a Fariseului până la Domin. X. după Rosale	—90	Două turturele de aur. Poves e de Laur. Ciorbea	—12	„Nopti de iernă“. Novele pentru popor de G. Simu	1 —	in leg. de lux	2.50—3.80
Predice populare pe dominece și serbăt. ocașionali și pentru môrți de Gavril Pop. Tom. I., II., III și IV. Fiescare tom costă câte	1.—	Din trecentul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu	—60	Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrele, urmate de iertăciuni, epitații ș. a.	—25	Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, foarte frumos ilustrată. Preț. unui es. broș. e	—40
Predice pre tote Dominerile și serbătorele de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.60	Dile negre. Versuri de Petrea dela Cluș — cu o prefață de G. Simu	—25	Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea novelei „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar	—10	leg. in pânză	—80
Rogațiunea D-lui Tatăl nostru explicată pe scurt de Ioan Boroș	—10	El trebue să se însore. Novela de Maria Schwartz, trad. de N. F. Negruțiu	—15	Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 108 poesii bine alese și arangiate Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la)	—60	leg. in piele și aurit	1.60
Reunirea Românilor din Transilvania și Ungaria. Studiu Național-istoric-religios de Nicolau Manegăuțiu protopres.	2.—	Economia, pentru scôlele popor. de T. Roșiu. Ed. II.	—15	Povestiri alese de Petra-Petrescu, Spe-date franco	—80	in leg. de lux	2.50—3.80
Resultatele filosofiei seu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, espuse în mod popular de prof. Dr. Ios. Frapporti, prelucrat în traducere liberă de I. Papiu	—60	Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua nascerei și ziua numelui cătră tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tatori, preoți, invetători și binefacetori, precum și alocuțiuni și vorbirii cu diferite ocașii școlastice. de George Simu	—20	Pietatea poporului român seu cântări eviavioșe pentru cei-ce merg la mânăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mu-reșeni din diec. g. c. Oradei-M.	—10	Micul mărgăritar suflet. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată pentru prunci școlari de ambe sexele. Prețul unui esemplar broșurat e	—15
Toma a Kempis despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic	1.15	Infliunța mândriei. Novela de P. C. Z. Rovinar	—15	Păcală și Tândală. Poveste de George Cătană	—10	100 es.	12.—
Tipicul preoțes din cărțile rituale prelucrate de Tit Bud vicariu	—55	Leonat cel tiner. Istoriă în versuri de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut foarte glumeț. Ca în tote scrierile D-lui Ioan Pop Reteganul, așa și în acetă observă omul o adâncă pătundere în mora-	—10	Pretinul sântenului român. Sfături în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de Ioan Pop Reteganul	—30	50 es.	7.—
Cartea durerii tradusă din limba francesă de Iacob Afu Niculescu	—70	Filoxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velchereanul	—08	Proba de foc. Comediă într'un act de A. Kotzebeue, localisată de Irina Sonea Bogdan	—15	100 esempl.	3.—

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele apărute ori și unde, **recușite de scris pentru școlă și cancelarie**, tot soiul de tipărituri oficiose.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate. — Cataloge se trimit ori și cui gratis și franco. — Vândetorilor se dă rabatul cuvenit. —

Tote comandele sunt a se adresa la:

Tipografia „AURORA“ A. Todoran,
in Gherla — Szamosujvár.